

Број: 03-02-910/2024
Сарајево, 06.06.2024. године

**ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- Представнички дом -
госп. Драган Миоковић, председавајући
- Дом народа -
госп. Томислав Мартиновић, председавајући

Поштовани,

У складу са чланом IV.Б.3.7.ц) (III) Устава Федерације БиХ, а у вези са одредбама чл. 163, 164. и 165. Пословника Представничког дома Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 69/07, 2/08, 26/20 и 13/24) и чл. 155, 156. и 157. Пословника о раду Дома народа Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 27/03, 21/09 и 24/20), ради разматрања и прихватања, достављам Вам **НАЦРТ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О НАСЉЕЂИВАЊУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**, који је утврдила Влада Федерације Босне и Херцеговине на 35. сједници, одржаној 05.06.2024. године.

Нацрт закона се доставља на службеним језицима и писмима Федерације Босне и Херцеговине

С поштовањем,

Прилог:

- Нацрт закона на српском језику,
- Одредбе закона које се мијењају
- Образац број 1 (CD),
- Образац број 2 (CD),
- Образац ИФП НЕ (CD),
- Закон о насљеђивању у Федерацији БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, број: 80/14) (CD)

Цо: Федерално министарство правде
госп. Ведран Шкобић, министар

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА

Нацрт

ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О НАСЉЕЂИВАЊУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ

Сарајево, јуни 2024. године

ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О НАСЉЕЂИВАЊУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Закону о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 80/14), члан 128. мијења се и гласи:

„Члан 128.

Уговор о насљеђивању мора бити сачињен у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине.“.

Члан 2.

У члану 130. став (1) мијења се и гласи:

„(1) Уговор о насљеђивању странке могу раскинути споразумом који мора бити сачињен у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине.“.

Члан 3.

У члану 131. став (3) мијења се и гласи:

„(3) Приватна исправа којом је извршен једностранни опозив мора бити сачињена у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине. Једностранни опозив мора бити саопштен другој страни, иначе не производи дејство.“.

Члан 4.

У члану 136. ст. (2) и (3) мијењају се и гласе:

„(2) Уговор о уступању и расподјели имовине за живота мора бити сачињен у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине.

(3) Потомак који није дао сагласност може да је да накнадно у форми из става (2) овог члана.“.

Члан 5.

У члану 147. став (1) мијења се и гласи:

„(1) Уговор о доживотном издржавању мора бити сачињен у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине.“.

Члан 6.

У члану 167. став (3) мијења се и гласи:

„(3) За пуноважност уговора из става (2) овог члана, потребно је да буде сачињен у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине.“.

Члан 7.

У члану 176. став (2) мијења се и гласи:

„(2) Уговор о преносу насљедног дијела мора бити сачињен у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине.“.

Члан 8.

У члану 237. став (6) мијења се и гласи:

„(6) Изјава о примању насљеђа или о одрицању од насљеђа, која је поднесена суду за потребе вођења оставинског поступка, као и пуномоћ за давање такве изјаве, мора бити сачињена у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине. Ову изјаву или пуномоћ с истим правним дејством насљедник може дати и пред конзуларним или дипломатским представништвом Босне и Херцеговине.“.

Члан 9.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеним новинама Федерације БиХ“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ЗАКОНА

О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О НАСЉЕЂИВАЊУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставноправни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана IV. А. 20. (1) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине. Наиме, према одредбама члана IV. А. 20. (1) д) Устава Федерације БиХ, Парламент Федерације БиХ надлежан је за доношење закона о вршењу функције федералне власти, из чега произлази да наведена одредба представља уставноправни основ за његово доношење.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине донио је Пресуду, број: У-22/16 од 6. 3. 2019. године, којом је између осталог утврђено да члан 128. у дијелу који гласи: „у форми нотарски обрађене исправе“, члан 130. став (1) у дијелу који гласи: „који мора бити у форми нотарски обрађене исправе“, члан 131. став (3) у дијелу који гласи: „учињен у форми нотарски обрађене исправе и“, члан 136. став (2) у цјелини и став (3) у дијелу који гласи: „у истој форми“, члан 147. став (1), члан 167. став (3), члан 176. став (2) и члан 237. став (6) у дијелу који гласи: „Изјава о примању насљеђа или о одрицању од насљеђа која је поднесена суду мора бити нотарски обрађена, као и пуномоћ за давање насљедничке изјаве“ Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 80/14), нису у складу с Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Пресудом, број: У-22/16 од 06.03.2019. године су поред претходно наведених одредаба Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине проглашене неуставним и одређене одредбе Закона о стварним правима („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 66/13 и 100/13), Закона о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 58/02, 19/03 и 54/04), Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 27/05, 68/05, 43/09 и 63/14) и Породичног закона Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 35/05, 41/05 и 31/14), којима је прописана обавезна нотарска обрада за одређене правне послове.

Такође, треба напоменути да је одлуком Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине, број: У-15/10 од 02. 12. 2015. године утврђено да члан 73. Закона о нотарима („Службене новине Федерације БиХ“, број: 45/02), није у сагласности с Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Наведеном одредбом Закона о нотарима били су прописани правни послови за које је обавезна нотарска обрада исправа. Уставни суд је наведену одредбу оцијенио дискриминаторном и на штету других особа - дипломираних правника с положеним правосудним. У циљу провођења предметне пресуде, Федерално министарство правде је припремило Преднацрт закона којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине, којим се прописују правни послови за које је обавезна нотарска обрада исправа, као и правни послови за које је потребно нотарско потврђивање приватне исправе- солемнизација и овјера потписа на приватној исправи.

III УСКЛАЂЕНОСТ ПРОПИСА С ЕВРОПСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Приликом израде нацрта наведеног закона, Федерално министарство правде имало је у виду Уредбу о Уреду Владе Федерације БиХ за законодавство и усклађеност с прописима Европске уније („Службене новине Федерације БиХ“, број: 76/20) и Уредбу о поступку усклађивања законодавства Федерације БиХ с правном стечевином Европске уније („Службене новине Федерације БиХ“, број: 98/16) и у том смислу је извршило анализу европске правне стечевине. Након детаљне и свеобухватне анализе, закључено је да не постоје примарни нити секундарни извори европског права који регулирају предметну материју, већ се оставља слобода свакој од држава чланица да у складу с унутрашњим уређењем суверено изврши пријенос јавних овласти у обиму и на начин који јој највише одговара. Ово посебно ако се има у виду да се врши интервенција у наведени закон само у дијелу који је потребно ускладити са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине. Имајући у виду напријед наведено, обрађивач наведеног закона није у могућности доставити таблицу усклађености.

IV ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ ЗАКОНСКИХ РЈЕШЕЊА

Предложена законска рјешења резултат су усклађивања са преднацртом закона којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине и провођења пресуда Уставног суда Федерације БиХ, што је појашњено у претходном дијелу образложења.

Наиме, интервенција се врши у члану 128. у дијелу који гласи: „у форми нотарски обрађене исправе“, члан 130. став (1) у дијелу који гласи: „који мора бити у форми нотарски обрађене исправе“, члан 131. став (3) у дијелу који гласи: „учињен у форми нотарски обрађене исправе и“, члан 136. став (2) у цјелини и

став (3) у дијелу који гласи: „у истој форми“, члан 147. став (1), члан 167. став (3), члан 176. став (2) и члан 237. став (6) у дијелу који гласи: „Изјава о примању наслеђа или о одрицању од наслеђа која је поднесена суду мора бити нотарски обрађена, као и пуномоћ за давање наследничке изјаве.

Чланом 1. предлаже се измјена члана 128. и прописује се да уговор о наслеђивању мора бити сачињен у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине.

Чланом 2. Нацрта закона врши се измјена у члану 130. став (1) и прописује се да уговор о наслеђивању странке могу раскинути споразумом који мора бити сачињен у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине.

У члану 3. Нацрта закона врши се измјена у члану 131. став (3) и прописује се да приватна исправа којом је извршен једностранни опозив мора бити сачињена у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине, те да једностранни опозив мора бити саопштен другој страни, иначе не производи дејство.

Чланом 4. Нацрта закона врши се измјена у члану 136. ст. (2) и (3) на начин да се прописује да уговор о уступању и расподјели имовине за живота мора бити сачињен у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине, те да потомак који није дао сагласност може је дати накнадно у форми из става (2) члана 136.

У члану 5. Нацрта закона врши се измјена у члану 147. став (1) на начин да се прописује да уговор о доживотном издржавању мора бити сачињен у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине.

Чланом 6. Нацрта закона врши се измјена у члану 167. став (3). Наиме, важећа законска одредба прописује да се може склопити уговор између потомка и претка, којим потомак самостално располаже својим правима на начин да се одриче од наслеђа које би му припало последице смрти претка, као и у случају кад се брачни партнер одриче од наслеђа које би му као брачном партнеру припало након смрти његовог брачног партнера. Предложеном измјеном прописује се да за пуноважност таквог уговора потребно је да буде сачињен у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине.

У члану 7. Нацрта закона врши се измјена у члану 176. и став (2) мијења се на начин да уговор о пријеносу наследног дијела мора бити сачињен у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине.

Чланом 8. Нацрта закона у члану 237. став (6) се мијења на начин да изјава о примању наслеђа или о одрицању од наслеђа која је поднесена суду за потребе вођења оставинског поступка, као и пуномоћ за давање такве изјаве, мора бити сачињена у складу са законом којим је уређена нотарска служба у Федерацији Босне и Херцеговине.

V ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За провођење овог закона није потребно осигурати додатна средства у буџету Федерације Босне и Херцеговине.

ОДРЕДБЕ ЗАКОНА О НАСЉЕЂИВАЊУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ КОЈЕ СЕ МИЈЕЊАЈУ:

Члан 128.

Уговор о насљеђивању се закључује у форми нотарски обрађене исправе. Обавеза је нотара да странке поучи о свим насљедноправним посљедицама уговора о насљеђивању, као и могућностима његовог раскида или опозива.

Члан 130.

(1) Уговор о насљеђивању странке могу раскинути споразумом који мора бити у форми нотарски обрађене исправе.

(2) Уколико брак престане разводом или поништењем, односно ако престане ванбрачна заједница, престаје и уговор о насљеђивању, осим ако у самом уговору није одређено другачије.

(3) Једнострани раскид или опозив уговора о насљеђивању није допуштен, осим ако је законом другачије одређено.

(4) Једна уговорна страна може побијати уговор о насљеђивању уколико су при његовом закључивању постојале мане воље.

Члан 131.

(1) Уколико је насљеђивање једне стране уговором о насљеђивању било условљено испуњењем обавезе друге стране, уговор се због неизвршења може једнострано раскинути по општим правилима облигационог права.

(2) Ако су након закључења уговора о насљеђивању на страни једне уговорне стране испуњене претпоставке за искључење из насљеђивања или и прије тога, а друга уговорна страна за то није знала, друга уговорна страна може у законом прописаној форми извршити искључење из насљеђа, чиме се сматра да је извршила опозив својих располагања у уговору о насљеђивању, осим ако приликом искључења изричито не одреди да се искључење не односи на дио обухваћен уговором о насљеђивању.

(3) Једнострани опозив мора бити учињен у форми нотарски обрађене исправе и саопћен другој страни, иначе не производи дјеловање.

(4) Особа која је недостојна за насљеђивање не може стећи ништа ни на основу уговора о насљеђивању. Права друге уговорне стране остају непромијењена.

Члан 136.

(1) Уступање и расподјела имовине у смислу одредаба члана 135. овог закона пуноважни су само ако су се с тим сагласила сва дјеца и други уступочени потомци који ће по закону бити позвани наслиједити његову оставину.

(2) Уговор о уступању и расподјели имовине за живота мора бити састављен у форми нотарски обрађене исправе.

(3) Потомак који није дао сагласност може је дати накнадно у истој форми.

(4) Уступање и расподјела имовине остају пуноважни ако је потомак који се није сагласио умро прије оставитеља, а није оставио својих потомака, или се одрекао насљеђа, или је искључен из насљеђа, или је недостојан.

Члан 147.

(1) Уговор о доживотном издржавању мора бити закључен у форми нотарски обрађене исправе.

(2) Обавеза је нотара да странке поучи о насљедноправним посљедицама уговора о доживотном издржавању и у исправи назначи да је тако поступљено.

Члан 167.

(1) Одрицање од насљеђа које није отворено нема никакво правно дјеловање.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, потомак који може самостално располагати својим правима може се уговором с претком одрећи од насљеђа које би му припало послје смрти претка. Исто вриједи и за случај кад се брачни партнер одриче од насљеђа које би му као брачном партнеру припало након смрти његовог брачног партнера.

(3) За пуноважност овог уговора потребно је да буде састављен у форми нотарски обрађене исправе.

(4) Одрицање важи и за потомке онога који се одрекао, ако уговором о одрицању или накнадним споразумом није што друго одређено.

Члан 176.

- (1) Насљедник може прије диобе или прије правоснажности рјешења о насљеђивању пренијети свој насљедни дио, потпуно или дјелимично, само на сунаслљеднике.
- (2) Уговор о пријеносу насљедног дијела мора бити нотарски обрађен.
- (3) Уговор насљедника са особом која није насљедник о уступању насљедног дијела обавезује насљедника само да по извршеној диоби преда свој дио сауговорачу, односно по правоснажности рјешења о насљеђивању пренесе свој дио на сауговорача.

Члан 237.

- (1) Свако је овлаштен, али нико није дужан дати насљедничку изјаву.
- (2) За особу која није дала изјаву о одрицању од насљеђа сматра се да жели бити насљедником.
- (3) Особа која је ваљано дала изјаву да прихваћа насљеђе не може га се више одрећи.